

**Програма
та методичні вказівки до переддипломної практики
студентів факультету тваринництва та водних біоресурсів
ОС “Бакалавр”
зі спеціальності 204 – «Технологія виробництва та переробки
продукції тваринництва»**

Київ 2023

Вступ

Виробнича практика є важливою складовою частиною навчального процесу на факультеті тваринництва та водних біоресурсів і проводиться у провідних сільськогосподарських підприємствах, що спеціалізуються на виробництві і переробці продукції тваринництва.

Програма виробничої практики відповідає навчальному планові і передбачає підготовку технолога за спеціальністю 204 "Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва" та набуття студентами практичних навичок з годівлі, розведення, гігієни тварин, переробки продукції тваринництва та механізації виробничих процесів.

Дане положення призначене для студентів, які самостійно проходять практику в сільськогосподарських підприємствах, а також керівників практики від університету та виробництва, де студенти проходять практику. Воно містить загальні питання, програму з виробничої практики, пояснення про порядок складання звіту.

Основою для розробки цих методичних вказівок було "Положення про практичну підготовку студентів НУБіП України", затверджене Вченою радою НУБіП України від 27. 10. 2021р. № 3.

1. МЕТА ПРАКТИКИ

Мета виробничої практики полягає у підготовці студентів до самостійної роботи на виробництві, як технологів з виробництва продукції тваринництва.

У період практики студенти на основі глибокого вивчення і аналізу роботи підприємств, набуття виробничих і організаційних навичок та оволодіння сучасними методами праці закріплюють теоретичні знання, одержанні в процесі навчання. Вони збирають, систематизують і опрацьовують матеріал, для підготовки випускної роботи.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Керівництво виробничою практикою здійснюють викладачі кафедр факультету тваринництва та водних біоресурсів.

Безпосереднє керівництво практикою студента в господарстві здійснює головний зооінженер (технолог) відповідно до наказу або розпорядження керівника підприємства або господарства.

2.1. Перед початком практики студентам необхідно:

1. Пройти інструктаж з питань майбутньої практики і техніки безпеки на робочих місцях.

2. Одержати від керівника практики індивідуальне завдання з проведення експериментальної роботи, консультацію з усіх питань проходження практики.

Несвоєчасне прибуття на практику або передчасний від'їзд вважається як прогул. Студент, який не відбув установленого терміну практики, до захисту звіту не допускається.

2.2. Після прибуття на місце практики студенту необхідно:

1. З'явитись у відділ кадрів і відмітити у посвідченні про відрядження дату прибуття. З керівником господарства вирішити питання, щодо призначення керівника практики від господарства. Письмово повідомити деканат про прибуття на місце практики.

2. З'явитись до керівника практики від підприємства, ознайомити його з програмою практики та індивідуальним завданням, уточнити план і завдання відповідно до умов роботи на даному підприємстві та узгодити порядок одержання консультацій. Розробити з керівником календарний план практики, встановити конкретні робочі місця і основні обов'язки, які має виконувати практикант, послідовність переходу з одного робочого місця на інше, порядок підведення підсумків по кожному робочому місцю, порядок користування місцевими матеріалами обліку і звітності, спеціальною літературою, приладами, одержання спецодягу тощо.

До початку роботи керівник практики або цеху проводить інструктаж із практикантом з техніки безпеки.

3. Дотримуватися діючих на підприємстві правил внутрішнього трудового розпорядку. На студентів-практикантів, які порушують ці правила, керівниками господарства можуть накладатися стягнення, про що повідомляється ректору університету.

4. Постійно накопичувати і узагальнювати матеріал про виробничу діяльність господарства, а також дані, одержані в результаті спостережень і досліджень, передбачених індивідуальним завданням.

5. Вести щоденник проходження практики. Крім щоденника у робочий зошит записувати всі дані, одержані в процесі проходження практики (первинні показники для виконання завдань, передбачених програмою практики; результати власних спостережень і досліджень, досвід роботи кращих підприємств, схеми, рисунки тощо).

6. Здійснити одну або дві екскурсії на суміжні сільськогосподарські підприємства (держплемстанція, переробне підприємство, промисловий комплекс, дослідна станція, науково-дослідний інститут, фермерське господарство). Результати екскурсії відобразити у щоденнику і використати у звіті при викладенні матеріалу з програми практики.

7. Проявити ініціативу у збиранні і підготовці навчальних експонатів для кафедри.

За кілька днів до закінчення практики студент доводить до відома керівника практики від господарства і начальника цеху, в якому працює, про дату від'їзду до університету.

2.3. Після закінчення практики студенту необхідно:

1. Підписати щоденник і звіт про практику у керівника практики від виробництва і керівника господарства та завірити печаткою.

2. Отримати характеристику про свою виробничу і громадську роботу, за підписом керівника практики від виробництва і керівника господарства та завірити печаткою.

3. Усі, одержані на місці практики прилади, літературу, одяг, постільну білизну та інші цінності, здати за належністю.

4. Перед від'їздом з місця практики, відмітити дату від'їзду у посвідченні про відрядження і письмово повідомити деканат про від'їзд з місця практики (у тому випадку, якщо після практики студент іде на канікули, передбачені навчальним планом).

Після повернення з практики протягом двох діб студент здає на кафедру посвідчення про відрядження, звіт про практику, щоденник та характеристику з господарства. Студент захищає звіт з практики впродовж перших десяти днів після закінчення практики.

Небало складені або не завірені за місцем проходження практики звіт і щоденник кафедрою не приймаються. Студенти, які подали такі документи, до захисту звіту про практику не допускаються.

3. ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Виробнича практика студентами 3 курсу освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітнього ступеня "Бакалавр" виконується за програмою, яка передбачає певні розділи.

3.1. Характеристика господарства і його діяльності

Місце розташування, коротка історія господарства та землекористування. Спеціалізація господарства.

Урожайність основних кормових культур і забезпеченість тваринництва кормами за останні 3 роки.

Продуктивність основних видів сільськогосподарських тварин, що використовуються в господарстві.

Найзручніше отриману інформацію подавати у вигляді таблиць, які в більш систематизованій формі характеризують стан господарства (додатки 4, 5). При аналізі продуктивності тварин слід враховувати специфіку господарства та використовувати показники характерні для тієї чи іншої галузі тваринництва. Якщо в прикладах не відображені всі критерії специфіки господарства студент може доповнити перелік для надання повнішої інформації.

3.2. Годівля сільськогосподарських тварин

Порядок нормування та коротка характеристика годівлі тварин різних видів і вікових груп, основні корми і добавки, які використовуються в годівлі (структура раціонів, витрата корму на одиницю продукції, витрати незбираного і збираного молока, ЗНМ та інших кормів на вирощування молодняку тощо).

Привести добовий раціон для тварин вибраної студентом групи, який використовується у господарстві під час проходження практики. Зробити аналіз цього раціону, порівнявши загальну поживність та вміст окремих поживних речовин у ньому з відповідними нормами годівлі. У разі застосування комбікормів і преміксів дати їх рецепти і характеристику. Забезпеченість тварин окремими поживними речовинами виразити у відсотках.

Для великої рогатої худоби, овець і коней аналіз раціону проводиться за такими показниками: вміст у раціоні енергії, сухої речовини (в тому числі із розрахунку на 100 кг живої маси), перетравного протеїну, цукру з обчисленням цукро-протеїнового відношення (велика рогата худоба), клітковини у відсотках від кількості сухої речовини, кальцію, фосфору, сірки (вівці), каротину.

Для свиней: вміст у раціоні енергії, сухої речовини (в тому числі із розрахунку на 100 кг живої маси), перетравного протеїну, лізину, метіоніну з цистином, клітковини у відсотках від кількості сухої речовини, кальцію, фосфору, каротину.

Для птиці: визначити забезпеченість обмінною енергією, сирим протеїном, лізином метіоніном з цистином, триптофаном, кальцієм, фосфором, натрієм, співставивши вміст їх у раціоні з нормами годівлі птиці відповідної групи.

Для бджіл: проаналізувати медовий запас навколо пасіки, визначити потенційну медопродуктивність бджосімей, зазначити основні медоноси і пилконоси місцевості та строки їх цвітіння, навести рекомендації з покращення кормової бази бджільництва. Навести способи підгодівель, що використовують на пасіці. Зазначити потребу бджіл в кормах.

Охарактеризувати збалансованість існуючих раціонів, подати обґрунтовані розрахунками пропозиції щодо поліпшення їх повноцінності (зміна структури раціону та введення до його складу відповідних добавок та препаратів). Режим та техніка годівлі, послідовність згодовування окремих кормів тваринам виробничої групи протягом доби та підготовка їх до згодовування.

Назвати документи обліку та витрачання кормів.

3.3. Розведення сільськогосподарських тварин

Вивчити особливості розведення сільськогосподарських тварин всіх видів та порід, які є у господарстві, використовуючи дані первинного зоотехнічного та племінного обліку.

Звернути увагу та відобразити у звіті історію створення стада. Описати екстер'єрні особливості тварин, відмітивши екстер'єрні недоліки, що найчастіше відмічаються у стаді.

Навести і проаналізувати динаміку чисельності класного і породного складу поголів'я за останні 3 роки та показники продуктивності за видами тварин:

Велика рогата худоба – жива маса корів, надій молока та вміст жиру і білка в ньому за останню закінчену лактацію.

Свині – жива маса свиноматок, багатоплідність, великоплідність, молочність маток, збереженість молодняку, жива маса поросят при відлученні, результати контрольного вирощування та відгодівлі.

Вівці – жива маса тварин, настриг вовни, вихід чистого волокна.

Коні – лінійні проміри тіла, результати іподромних випробувань.

Птиця – несучість і її компоненти, маса та інкубаційні якості яєць, жива маса, середньодобові прирости, збереженість поголів'я.

Бджоли – характеристика рас бджіл, що розводять в господарстві, методи формування нових сімей, способи виведення та заміни бджолиних маток, методи зимівлі бджіл, продуктивність залежно від спеціалізації пасіки.

Дати характеристику відтворних якостей тварин: вихід молодняку на 100 маток, середня тривалість сервіс-періоду (холостого періоду), вік першого отелення, опоросу, жеребіння, окоту. Описати методи відтворення тварин та основні причини порушення відтворної здатності маток. Для тварин певного виду визначити запліднюючу здатність маток (%), від першого осіменіння (спаровування).

Провести генеалогічний аналіз стада, визначити основні лінії та родини.

Вивчити вікову структуру стада. Назвати основні ознаки відбору та відсоток вибракування тварин у стаді, вказати на основні причини їх вибракування.

Навести родоводи плідників, яких використовують у стаді, вказати належність їх до породи та лінії, а також результати оцінки за потомством.

Дати характеристику вирощування ремонтного молодняку, вказати середньодобові прирости тварин у різні вікові періоди.

Описати напрямок племінної роботи та метод розведення, що використовується в стаді. Якщо проводиться схрещування, то вказати його мету.

Взяти безпосередню участь у ідентифікації та зважуванні тварин, проведенні контрольних надойв, визначенні вмісту жиру та білка в молоці, штучному осіменінні маток тощо. Назвати форми племінного обліку, які ведуться у господарстві.

3.4. Гігієна сільськогосподарських тварин

Провести аналіз схеми генерального плану забудови ферми (комплексу), благоустрою території, описати стан огорожень, санпропускника, дезбар'єрів, доріг, озеленення території.

Дати гігієнічну оцінку генерального плану відповідно з НТП для тварин даного виду з врахуванням вимог щодо орієнтації забудов до пануючих вітрів, санітарно-захисній зоні, рельєфу місцевості, взаєморозміщенню та взаємозв'язку всіх об'єктів та ферм.

Описати та дати оцінку:

1. системи і способу утримання тварин та догляду за ними;
2. типу прив'язі;
3. поїлкам, їх санітарному стану. Вказати кількість поїлок залежно від способу утримання та виду тварин. Описати способи напування тварин;
4. годівницями, їх санітарному стану;
5. підлога, її характеристика і санітарний стан;
6. види підстилки, що використовуються в даному господарстві для тварин різних видів.
7. Розташування пасіки та її відповідність встановленим вимогам (*Інструкції щодо попередження та ліквідації хвороб бджіл*).

Санітарно-гігієнічна оцінка підстилки та норми використання.

Описати систему забезпечення мікроклімату в приміщеннях (вентиляція, опалення, використання ІЧ-випромінювання для локального обігрівання тварин, УФ - джерел випромінювання), способи видалення гною, його зберігання і використання.

Оцінити санітарний стан гноєсховищ та визначити їх відстань від ферми до населеного пункту порівнявши з нормами.

Охарактеризувати способи очищення і знезараження стічних вод та гноївки, що застосовуються у господарстві з метою охорони навколишнього середовища.

Природне освітлення приміщення: кількість вікон, їх розміри та санітарний стан.

Штучне освітлення приміщення (кількість та потужність ламп, питома потужність, лк).

Охарактеризувати санітарний стан джерел водопостачання та описати способи напування тварин. Дати органолептичну оцінку якості питної води.

Дати оцінку організації літньо-табірного утримання тварин, їх випасання та організація водопою на пасовищах, проведення заходів щодо профілактики захворювання в літній період утримання, розпорядку дня на фермі та його дотримання.

Вказати на порядок проведення ремонту приміщень, сантехнічного обладнання та ін. (дотримання принципу “все зайнято – все пусто”). Вказати на заходи оздоровлення приміщень.

3.5. Механізація виробничих процесів у тваринництві

Під час проходження виробничої практики студенти вирішують наступні питання:

- назвати засоби механізації підготовки кормів до згодовування: типи і марки подрібнювачів і змішувачів кормів, дозаторів, ущільнювачів, завантажувачів і засобів механізації роздавання кормів на фермі; водопостачання: водяних насосів, напірно-регулюючих споруд, напувалок;

- охарактеризувати та дати оцінку механізації прибирання гною на фермі;

- дати характеристику засобам механізації технологічних операцій при виробництві продукції (молока, яєць, вовни, меду, воску, маток, маточного молочка, пакетів, бджолиного обніжжя, прополісу, апітоксину);

- зазначити тип марку та потужність обладнання, послідовність процесів і операцій при первинній обробці та переробці продукції обраного виду.

3.6. Економічна ефективність тваринницьких галузей

Провести аналіз економічної ефективності виробництва продукції тваринництва: вивчити структуру собівартості продукції, ціну реалізації 1 ц продукції, рівень рентабельності виробництва окремих видів продукції. Розглянути виробничі та комерційні зв'язки з підприємствами з переробки продукції тваринництва (додаток 7).

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ

Звіт оформляється за вимогами, які встановлює вищий навчальний заклад, з обов'язковим врахуванням єдиного стандарту конструкторської документації.

Обсяг роботи може орієнтовно складати 30-35 сторінок друкованого тексту. Проте бажання автора відносно збільшення обсягу з метою повнішого і детальнішого викладу окремих питань не обмежується.

Основні редакційні вимоги

Сторінки повинні мати поля незалежно від того рукописний текст чи друкований, мм: ліве – 30, праве – 10, верхнє – 20 і нижнє – 20.

Не допускається вживання загально-прийнятих скорочень типу ВРХ (велика рогата худоба) тощо, за винятком таблиць.

Числа до десяти за відсутності розмірності (г, т, мл і ін.) у тексті записують словами, а більше десяти - цифрами. Дробі записують тільки цифрами.

Числа з розмірністю записують цифрами (10 м², 20⁰С, 1-2 кг з розрахунку на 100 кг живої маси тощо).

Слід дотримуватись прийнятих скорочень одиниць виміру фізичних чи інших величин (мкг, мг, г, кг, ц, т, мм, см, м, км, с, хв, год, корм. од., МДж та ін.).

Усі сторінки (включаючи сторінки з рисунками, таблицями, фотографіями) нумеруються по порядку, починаючи з титульної. Номер проставляється посередині нижнього поля, починаючи з третього.

Титульна сторінка оформляється за прийнятим зразком (див. додаток 1).

Основна частина. Для того, щоб звіт про виробничу практику був виконаний вірно та заслуговував високої оцінки студенту необхідно детально ознайомитись з програмою виробничої практики, що наведена вище, ретельно розглянути питання, що висвітлюються в кожному розділі. Даючи послідовні, зрозумілі відповіді на ці питання можна сформулювати повну та цілісну картину про стан справ в тій чи іншій галузі господарства. Матеріал необхідно викладати стисло у зрозумілій формі. В кінці кожного розділу обов'язково слід зробити аналіз галузі чи напрямку, сформулювати висновки та внести свої пропозиції щодо покращення існуючого стану. Кожен новий розділ починається з нової сторінки.

Якщо під час написання звіту використовується наукова література, зверніть увагу на кілька форм посилання на джерела літератури у тексті звіту:

“І.П.Павлов (1936) встановив (одержав результати, які свідчать, зробив висновок), що ...”

“Відомо, що клітковина відіграє важливу роль у живленні тварин (Кравченко Л.М., 1960, Столярчук Н.Т. та ін., 2022)”

“За даними, одержаними І.П.Петренко (цит. за Біловою О.М., 1985), вплив цинку на ...”. Така форма використовується у тому разі, коли використовується не оригінал (автор – І.П.Петренко), а робота О.М.Білової, в якій вона посилається на дані, одержані І.П.Петренко.

Основні розділи роботи з метою більш детального, систематичного поділу, розділяють на підрозділи і пункти, що нумеруються арабськими цифрами. Номер підрозділу складається з номера розділу і пункту, розділених крапкою. Після номера підрозділу чи пункту також ставиться крапка. Наприклад:

1.1. – перший підрозділ першого розділу

1.1.1. – перший пункт першого підрозділу першого розділу.

Таблиці. Кожна таблиця повинна мати назву та номер. Наприклад:

1. Продуктивність курок-несучок (нижче розташовується таблиця, приклад у додатку 2).

Бажано, щоб таблиця була розміщена на одній сторінці без переносу на наступну. Розміщувати її слід у тексті відразу після першого посилання на неї, на сторінці посилання або на наступній (у тому разі, коли вона займає повну сторінку), але не на попередній. Наприклад (у тексті): “На основі даних зоотехнічного обліку визначено показники яєчної

продуктивності курей за час досліду (табл. 1).” Далі продовжується текст. Всі таблиці в звіті нумеруються по порядку незалежно від розділу, в якому вони знаходяться.

Не можна починати з таблиці виклад матеріалу розділу, підрозділу чи пункту та не слід закінчувати текст таблицею.

Необхідно брати до уваги таку вимогу: якщо в таблиці до однієї графи одночасно заносяться цілі числа з десятими та сотими частками після коми, то перші потрібно доповнити, проставляючи після коми відповідну кількість нулів. У тому ж разі, коли цифрові дані чи інша інформація до даного рядка не заноситься, то у відповідних місцях проставляється риска.

Ілюстрації. До ілюстрацій відносять графіки, схеми, діаграми, креслення, фотографії. Їх називають рисунками і, нумеруючи послідовно арабськими цифрами, розміщують на наступній сторінці після першого посилання. Номер та назву рисунку записують під ним (приклад у додатку 3). На одній сторінці можна розташувати два рисунки без порушення черговості нумерації. Розміри малюнків з врахуванням ширини полів і підпису (назви) не повинні перевищувати розміри аркуша.

Висновки. У цьому розділі підводяться підсумки роботи. Окремі висновки нумерують. Вони повинні бути конкретними і обґрунтованими.

Після висновків проставляється дата і власний підпис автора.

Зміст. В останню чергу оформляється зміст роботи, у якому послідовно перелічуються назви розділів і пунктів та зазначаються номери сторінок, де вони починаються (див. додаток 6).

Зміст включає усі заголовки, які є у тексті, і розміщується на початку звіту, одразу після титульної сторінки.

Список літератури. Перша і основна вимога – список складається лише з тих джерел (авторів), на які є посилання в тексті. Публікації, видані українською та російськими мовами, розміщують на мові оригіналу у алфавітному (за першою літерою прізвища автора) порядку. Джерела, видані іншими мовами, розміщують після джерел, виданих українською та російською мовами, за латинським алфавітом. Назви міст видання наводяться без скорочень, окрім Москви, Ленінграда і Києва (відповідно - М, Л або С.-П, К).

Книги одного, двох і трьох авторів

Кіщак І.Т. Виробництво і застосування преміксів / І.Т. Кіщак. – К.: Урожай, 1985. – 270 с.

Пабат В.О. Основи генетики і тваринництва / В.О. Пабат, Д.Т. Вінничук. – К.: Аграрна наука, 1997. – 183 с.

Книги чотирьох і більше авторів

Технологія виробництва продукції тваринництва / [О.Т. Бусенко, В.Д. Столюк, О.Г. Могильний та ін]; за ред. О.Т. Бусенка. – К.: Вища освіта, 2005. – 496 с.

Довідники

Деталізовані норми годівлі сільськогосподарських тварин: Довід. /За ред. М.Т. Ноздріна. – К.: Урожай, 1991. –341 с.

Стаття з журналу

Пабат В. Оцінка молочної продуктивності корів червоної степової породи / В. Пабат, І. Гончаренко., Д. Вінничук // Тваринництво України. – 2000. – № 1–2. – С. 8-9.

Стаття з газети

Петренко В. Підвищення продуктивності корів / В. Петренко // Сільські вісті. – 1992. – 21 груд.

Закон України ”Про бджільництво” // Урядовий кур’єр. –2000. – 5 квіт.

Додатки. В цьому розділі наводиться первинна інформація, що підтверджує виконання індивідуального завдання. Також в додатках можуть приводитися матеріали, отримані під час екскурсій та будь-яка інша додаткова інформація, що сприятиме формуванню більш повної уяви про господарство.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Факультет тваринництва та водних біоресурсів

ЗВІТ

про виробничу практику на базі
ПСП “Дударків” Бориспільського району Київської області

Виконав студент 3 курсу 1 групи
Мартинюк К.Л.
Керівник від навчального закладу
доцент Прокопенко С.К.

Керівник від господарства

Київ - 2023

Продуктивність курок-несучок

Показник	Групи			
	1	2	3	4
Несучість, шт яєць: на початкову несучку на середню несучку	145,7	148,8	157,4	155,2
	145,7	148,8	157,4	155,2
Кількість яєчної маси на середню несучку, г: всього за 24 тижні у середньому за 28-денний період	9410,0	9409,2	10417,4	9245,7
	1568,3	1568,2	1736,2	1540,9
Витрати комбікорму на 100 г яєчної маси, г	223,7	221,7	196,0	222,0

Додаток 3

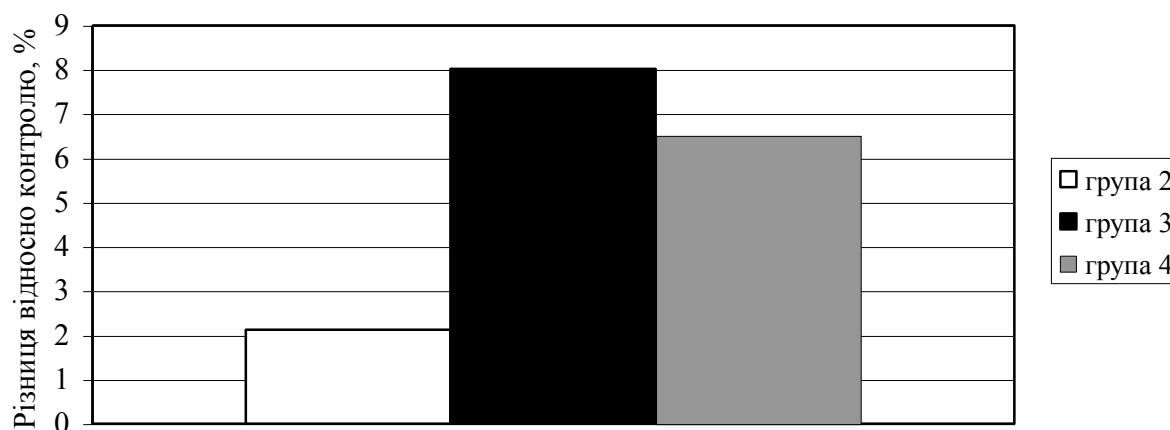

Рис. 1. Різниця у валовому зборі яєць за весь період дослідження між тваринами контрольної і дослідних груп

Додаток 4

Таблиця 2

Земельні угіддя та їх структура

Вид угідь*	Роки					
	2013		2014		2015	
	площа, га	%	площа, га	%	площа, га	%
Загальна земельна площа						
Всього с.-г. угідь, з них:						
рілля						
сінокоси						
пасовища						
Площа лісу						
Стави та водойми						
Інші види угідь						

* - наведено орієнтовний перелік земельних угідь, враховуючи специфіку господарства можливі інші складові.

Продуктивність основних видів сільськогосподарських тварин *

Показник*	Роки		
	2014	2015	2016
Загальна кількість ВРХ			
- з них корів			
Середньорічний удій на корову, кг			
Вихід телят на 100 голів (корів та телиць)			
Середньодобовий приріст молодняку ВРХ, г	ремонтного на відгодівлі		
Поголів'я коней, всього			
- з них кобил			
Вихід лошат на 100 кобил			
Кількість відпрацьованих робочих днів на одного коня			
Поголів'я птиці, всього			
у тому числі доросле стадо			
Валове виробництво яєць			
у тому числі: - інкубаційні			
- товарні (харчові)			
Несучість курей:			
- на початкову несучку			
- на середню несучку			
Середня маса яйця, г:			
- у 30 тижнів			
- у 52 тижні			
Виробництво м'яса, т			
Забійна жива маса бройлерів, кг			
Середньодобовий приріст, г			
Витрати кормів, кг:			
- на 10 яєць			
- на 1 кг приросту			
Збереженість, %:			
- молодняку			
- дорослої птиці			

* - у даному прикладі не врахована специфіка свинарства, вівчарства та бджільництва. За необхідності кількість критеріїв оцінки продуктивності тварин можна збільшувати.

Зміст

Індивідуальне завдання	3
1. Характеристика господарства	4
2. Годівля сільськогосподарських тварин	7
3. Розведення сільськогосподарських тварин	12
4. Гігієна сільськогосподарських тварин	17
5. Механізація виробничих процесів у тваринництві*	22
5.1. Механізація приготування, роздавання кормів та водопостачання ферм	24
5.2. Механізація прибирання гною	27
5.3. Механізація отримання продукції	28
6. Економічна ефективність виробництва продукції тваринництва	36
Висновки	38
Список літератури	39
Додатки	40

*- За бажанням автора може бути зроблено розподіл розділу на підрозділи, що дає змогу систематизувати та відокремити інформацію. У нашому випадку наводиться приклад поділу п'ятого розділу на підрозділи.

Додаток 7

Таблиця 4

Економічна ефективність виробництва продукції тваринництва

Показник	Значення
Вироблено продукції, ц*	
Реалізовано продукції, ц	
Реалізаційна ціна 1 ц продукції	
Собівартість 1 ц продукції, грн.	
Структура собівартості, %:**	
1. корми	
2. амортизація засобів механізації	
3.	
Прибуток, грн.	
Рівень рентабельності виробництва, %	

*- під назвою продукція розуміється будь який вид с.-г. продукції, а саме: молоко, м'ясо (яловичина, свинина, конина, м'ясо птиці та ін.), вовна, мед, племінний молодняк, дорослі тварини тощо. У разі наявності різних видів продукції потрібно окремо обчислити економічну ефективність виробництва кожного з видів.

** - структура собівартості продукції для кожного виду містить різну кількість компонентів, тому необхідно подати власний перелік показників, враховуючи вид продукції.